

Landreport from The Norwegian Association for Adult Learning (VOFO)

Fakta

VOFO har idag 15 studieforbund som medlemmer, vi fikk et nytt medlem på årsmøtet i mai. Studieforbundene har ca 475 medlemsorganisasjoner innenfor frivillig og ideell sektor. Årsmøtet ble arrangert 28. mai 2015 i Oslo. På dette møtet ble det vedtatt en ny strategi.

<http://kyber.blob.core.windows.net/vofo/1001/strategiplan-2015-2017.pdf>

Inge Carlén og Tove Johansen ble gjenvalgt som leder og nestleder.

Voksenlæring/ikke formel læring/folkbildning i national og lokal politisk perspektiv

Statsbudsjettet for 2016 ble lagt frem i oktober 2015 og denne gangen ble det ikke fremmet budsjettkutt. Vi tror at kampen som ble ført i fjor, gjorde sitt til at det ikke ble en ny runde i år. Men regjeringen foreslår å øremerke ca 10 % av tilskuddet av voksenopplæringsmidler til arbeid rettet mot inkludering og utenforskap. Dette området er ett av seks områder, som studieforbundene allerede er pålagt å bruke voksenopplæringsmidler på. Regjeringen sier at de styrker området med denne øremerkingen, men de tilfører ingen friske midler og da er det neppe en styrking, heller en innstramming.

På samme tid har Kunnskapsdepartementet allerede utarbeidet et forslag til endring av forskriften for studieforbund og nettskoler, hvor forslaget er innarbeidet. I forslaget står følgende nevnt:

«Antall gjennomførte kurstimer er grunnlag for fastsetting av opplæringstilskuddet. En andel av opplæringstilskuddet vil bli fordelt på grunnlag av gjennomførte kurstimer på norsk for kurs med minimum tre deltakere som oppfyller minst to av tre av følgende kriterier:

- a) Deltakeren har grunnskole som høyeste fullførte utdanning.*
- b) Deltakeren står utenfor arbeidslivet.*
- c) Deltakeren har innvandret til Norge.*

Departementet kan gi utfyllende bestemmelser.»

VOFO og studieforbundene er ikke mot å gjøre en ekstra innsats for sårbare målgrupper, men da må det komme friske midler inn. Vi er bekymret for en slik øremerking og mener den bryter med prinsippene for en fri og uavhengig frivillighet, som skal styres nedenfra og ikke ovenfra. Regjeringen har tidligere signert Frivillighetserklæringen, hvor dette er nevnt spesielt. Vi mener videre at kriteriene i forslaget utfordrer personvern hensynet, at den bryter intensjonen i Voksenopplæringsloven og at dette vil føre til merarbeid for den enkelte arrangør og mindre midler til studieaktivitet. Det jobbes på alle plan nå for å stoppe øremerkingsforslaget.

Norge, som resten av Europa, står overfor store utfordringer innen flyktningstrømmen og vi må alle være med og bidra. Sett i lys av denne situasjonen, blir øremerkingsforslaget en liten sak politisk. Det gjøres allerede en meget god jobb av studieforbundene og organisasjonene på området, men vi må bli bedre til å synliggjøre nettopp dette.

Et eksempel på hva som gjøres

<http://www.vofo.no/om-vofo/nyheter/fisketur-mye-mer-enn-sjoe-og-matauk/>

Frivilligheten i Norge har spilt inn at regjeringen bør bidra med friske midler til frivilligheten, slik at vi kan gjøre en ekstra innsats i denne prekære situasjonen vi er i nå. Det hele avgjøres av Stortinget i desember.

Stortingsmelding om livslang læring utenforskap er under utarbeidelse. VOFO har deltatt i dette arbeidet og vi er spente på resultatet. Den skulle vært ferdig nå i høst, men nå er det sagt at den kommer våren 2016. Hovedfokuset er på arbeidslinjen, det å øke de grunnleggende ferdighetene og få folk i arbeid samtidig som deres kompetanse øker.

I tillegg har Kunnskapsdepartementet igangsatt et arbeid med å utarbeide en nasjonal kompetansepolitikk. Dette arbeidet startet nå i november. Bakgrunnen for arbeidet er OECDs anbefalinger til Norge. VOFO er med i arbeidet, hovedfokuset er realkompetansevurderingen, arbeidslinjen og hvordan øke de grunnleggende ferdighetene, samt hvordan man raskere kan dra nytte av den kompetansen som finnes bla hos flyktningene. VOFO ivaretar frivilligheten i arbeidet, og det er viktig, for det er ingen andre som gjør det.

VOFO har opprettet en arbeidsgruppe med de studieforbund som har fagskoler, og er representert i Nasjonalt Fagskoleråd. Dette er viktig bl.a. med tanke på 'drop out'-problematikken. Fagskolerådet har fokus på fokus på studentdemokrati, institusjonsakkreditering, sammenslåing av skoler for å skape større miljøer, nettbasert læring, innovative utdanninger og koblinger til arbeidslivet.

På fylkesplan er det store utfordringer. Vi ser tendenser til at flere og flere fylkekommuner kutter helt eller delvis i støtten til våre regioner og til voksenopplæring lokalt. Noe av dette skyldes store kutt i inntektene til fylkeskommunene. VOFO vil sammen med studieforbund og regionene utarbeide en plan for å endre dette, samt se på hele regionsorganiseringen. Slik det er nå, er forskjellene for store og regionene for sårbare.

Ny viden:

Rundt årsskiftet 2014/15 ble det publisert en ekstern undersøkelse om voksenopplæringstilskuddets betydning for økonomien til studieforbundene og kursarrangørene. Her ble blant annet regnskapene til flere hundre kursarrangører gjennomgått. Til tross for at deler av resultatene er svake og lite signifikante, bekrefter undersøkelsen at tilskuddet bidrar til å redusere deltakeravgiften på kurs. Vi har også lært at kursarrangørene i liten grad er økonomisk avhengig av voksenopplæringstilskuddet, og at måten tilskuddet fordeles på ser ut til å ha stor betydning for hvilken effekt kursarrangøren opplever at tilskuddet har.

VOFO vil ta initiativ til å få dokumentert og synliggjort det arbeidet som skjer i regi av studieforbund og deres medlemsorganisasjoner på ny måte. Spesielt dokumentasjon av nytteverdien blir viktig fremover. I tillegg vil vi forsøke å få initiert mer forskning på feltet. Dette står nedfelt i vår strategi.

Validering

VOFOs styreleder vari 2014/15 medlem i et offentlig utvalg som skulle vurdere Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk, NKR, som et verktøy for livslang læring.

NKR ble vedtatt i 2011 uten at ikke-formell læring ble implementert. Rammeverket forholder seg slik det fungerer i dag kun til formell utdanning. Siden livslang læring er viktig del av folks kompetanseutvikling, mente Kunnskapsdepartementet at det skulle nedsettes et utvalg med følgende mandat:

"Kvalifikasjonsrammeverket bør åpnes for kvalifikasjoner/kompetanser som i dag ikke er del av det offentlige utdanningsystemet. Departementet skal utrede videre hvordan dette kan skje. En slik utredning må ta utgangspunkt i gjeldende retningslinjer for godkjenning og akkreditering av utdanning." Herunder må man drøfte prosedyrer for plassering av slike kvalifikasjoner/kompetanser. Utredningen må videre omfatte drøfting av prosedyrer for plassering av slik kompetanse".

En del av medlemmene i utvalget ønsket i utgangspunktet ikke å innlemme kvalifikasjoner fra ikke formell læring i kvalifikasjonsrammeverket. De presiserte «at ikke-formell læring eller kompetanser tilegnet på andre læringsarenaer er viktig for norsk-samfunns og arbeidsliv, men at dette bør kunne verdsettes og anerkjennes gjennom andre virkemidler» (Rapporten side 48). De andre medlemmene ønsket seg «et kvalifikasjonsrammeverk som er så inkluderende som mulig, og som bidrar til å synliggjøre og inkludere mangfoldet i kvalifikasjoner og skaper forståelse for hvordan læringsutbytter fra ulike læringsarenaer og læringsprosesser forholder seg til hverandre»

(Fra rapporten side.51). Utvalget leverte i mai 2015 to forslag, et som ville bevare det opprinnelige NKR, et ganske åpent for en bred tilnærming.

Aktiviteter og projekter:

Nordisk prosjekt; Utdanning for bærekraftig utvikling

Voksenopplæringsforbundet har i 2014/15 vært leder av det tverrsektorielle prosjektet Utdanning for bærekraftig utvikling. Prosjektet er finansiert av NMR og er et samarbeid med NVL. Stiftelsen Idébanken (No) og Sykli (Fi) er samarbeidspartnere på fag og kvalitet. De nitten deltakerne kommer fra de fem Nordiske landene og er alle engasjert i formidling og tilrettelegging for et bærekraftig levesett i lokalmiljøene, organisasjonene eller på arbeidsplassen. Deltakerne forpliktet seg til å delta på fire samlinger (Norge, Danmark, Sverige, Finland) og til å gjennomføre og dokumentere et lokalt prosjekt knyttet til utdanningen. Alle gjennomførte. Utdanningen ble avsluttet med et åpent symposium på Island i oktober. NMR finansierer et kurs II i 2016, nå med Sykli, Finnland som prosjekteier og VOFO som samarbeidspartner.

Medarbeideropplæring - VOFO vil ved utgangen av desember 2015 har kjørt 17 kurs i 2015, med temaer innenfor voksenpedagogikk, interessepolitikk, mediekunnskap, fleksibel læring og frivillige organisasjoner som arbeidsgivere. Kursene vil ha samlet ca. 280 deltakere. For våren vil det være spesielt fokus på BKF (Basiskunnskap i frivilligheten), utenforskap og inkludering, alle tema knyttet til flyktningsituasjonen.

EQM

Rapid developments in the labour markets and educational systems in Europe have brought about enormous changes in education and training provision in post compulsory and adult learning. This provision often falls outside any formal educational system and procedures. It can therefore be difficult to assure the quality of the training provided. As people become aware of the importance of updating their skills and employers demand increasing accountability, learning providers may need to be able to prove the quality of their programs.

The EQM process is a transparent assessment process where the learning provider gets the opportunity to review own processes by using a set of indicators that are based on standards commonly agreed by eight organizations from eight European countries.

